

УДК 342.7: [35.078.3]

Ксенія ФІЛІПЧУК

Національний університет “Львівська політехніка”,
аспірант Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти
ksenii.v.filipchuk@lpnu.ua
ORCID: 0009-0000-2493-6901

ЗАГРОЗИ ДОТРИМАННЮ ПРАВОВИХ ПРИНЦИПІВ ВИБОРІВ У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ ЦИФРОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ

<http://doi.org/10.23939/law2025.47.288>

© Філіпчук К., 2025

У статті проведено системний аналіз загроз дотримання правових принципів виборів у глобалізованому цифровому суспільстві.

Умотивовано, що вибори є одним з основних елементів демократії, за допомогою якого окремі особи та політичні партії отримують владу, міжнародно-правова система сформувала усталені правові принципи виборчого процесу, що визначають його прийнятність, законність та легітимацію результатів. Глобалізоване цифрове суспільство створює додаткові можливості реалізації виборчого права, водночас загрози для усталених правових принципів виборів.

Вільні та чесні вибори є основою демократичного процесу. Виборчі зловживання підривають легітимність виборчого процесу, загальну прийнятність результатів виборів та кидають виклик процесу демократизації. Вказані принципи потребують розширення доступу до голосування та демократії й усунення бар'єрів для участі, що може бути реалізовано шляхом використання потенційних переваг, що надає глобалізоване цифрове суспільство.

Автор доводить, що загрозу демократії та виборам створює дезінформація, котра має далекосяжні наслідки для прав людини та демократичних норм у всьому світі, загрожує свободі думки, праву на приватність та праву на демократичну участь, а також ставить під загрозу низку економічних, соціальних та культурних прав, зменшує ширші показники якості демократії, підриваючи довіру громадян до демократичних інституцій.

Дезінформація під час виборів підриває довіру до інститутів демократії, розпалюючи хибні негативні переконання щодо чесності виборів, або ж підтримує диктаторів, створюючи хибно позитивні уявлення про них. Доводиться, що потрібна комплексна стратегія, котра б захищала виборчі права та виборчі процедури від впливу цифрового суспільства з її проявами кібератак та дезінформації.

Розглянуто позиції наукової спільноти щодо доречності використання засобів електронного голосування. Доводиться теза про те, що, загалом визначаючи значні позитиви для держави та членів суспільства під час впровадження нових технологій, все ж, з погляду політико-правової практики, треба із застереженням ставитися до активного впровадження електронних виборів у реалізаційну сферу.

Ключові слова: вибори, виборчі права, глобалізоване цифрове суспільство, дезінформація, правове регулювання, правові принципи, легітимність влади, електронні вибори.

Постановка проблеми. Виборчі права є вагомим чинником формування сучасної держави, реалізатором права людини на участь в управлінні державними справами та фактором, що забезпечує транзитивність та змінність владного апарату.

Для того, щоб виборчі процедури набули реальності та сформували затребуваний державно-правовий феномен, вони мають відповідати міжнародно визнаним стандартам, зокрема основними принципами демократичного виборчого процесу є вільність, рівність, відкритість, чесність, загальність тощо. Якість виборів перебуває в центрі уваги науковців протягом багатьох років, в сучасній доктрині конституціоналізму зростає усвідомлення того, що справедливість і доброчесність виборів є невід'ємною частиною політичної легітимності режиму.

В політичній та правовій системі суспільства вибори відіграють невід'ємну роль. В ідеалі, вибори є життєво важливою можливістю для мирного вирішення питань між різноманітними політичними вподобаннями суспільства через реалізацію виборчого права суб'єктів волевиявлення та визнання права на правління за окремими представниками відповідно до уподобань більшості.

Аналіз дослідження проблеми. Аспекти виборчих процедур та правового регулювання вказаної сфери досліджували в Україні багато науковців, серед яких В. Ковальчук, І. Жаровська, О. Зарічний, Ю. Бисага, Д. Белов та інші. Питання електронних виборів також порушувалися в сучасній науковій доктрині, зокрема такими правознавцями, як Н. Бортник, М. Монастирський, Р. Гринюк, Т. Михайліна та інші.

Попри увагу науковців до предмета дослідження, все ж питання не мають загальновизнаного опису та погодження, потребують комплексності та додаткового мотивування.

Метою статті є проведення системного аналізу загроз дотриманню правових принципів виборів у глобалізованому цифровому суспільстві.

Виклад основного матеріалу. Вибори є одним з основних елементів демократії, за допомогою якого окремі особи та політичні партії отримують владу. Міжнародне право протягом багатьох років існування політичної системи сформувало усталені правові принципи виборчого процесу, що визначають його прийнятність, законність та легітимацію результатів.

Вибори відбуваються в різних інституційних умовах, починаючи від консолідованих демократій до високоавторитарних режимів, а також у конкурентних та неконкурентних контекстах. Г. Ф'єлде та К. В. Хьоглунд умотивовують, що в автократіях та гібридних державах вибори надають правителям легітимність, пов'язану з дотриманням певної форми демократії, а також слугують інструментом контролю та розподілу влади, що продовжує термін дії режиму [1].

У демократіях вибори забезпечують мирний механізм визначення питань управління шляхом голосування народу і таким способом слугують подвійній меті: розподілу формальних повноважень щодо прийняття рішень та надання народу права голосу вибори сприяють миру та демократії: це події, що ведуть, наприклад, до більш відкритих суспільств, демократизації та пом'якшення конфліктів.

Здобуття влади не є самоціллю, а засобом для досягнення мети, де така мета стосується соціально-економічного розвитку людей, від імені яких обрані довірено володіють владою. Е. Нвагву та інші умотивовують, що спотворення цього процесу є основою для "відсталого" розвитку [2], вказане особливо небезпечно для країн, що розвиваються.

Первинним принципом виборчого процесу є чесність, ця аксіологема виборів впливає на те, як результати виборів відображаються на ставленні громадян до політичної системи. Він запроваджує

причинно-наслідковий механізм, який пов'язує політичні поразки з політичною довірою через оцінки справедливості виборів. В цьому контексті доречно погодитися з К. Мауком в тому, що захист виборів від спроб маніпуляцій та порушень допомагає захистити демократії від коливань підтримки громадян, пов'язаних з виборами [3].

Зазвичай визначається як “узгоджені міжнародні конвенції та універсальні стандарти щодо виборів, що відображають глобальні норми, що застосовуються до всіх країн світу протягом усього виборчого циклу, включаючи передвиборчий період, кампанію, день виборів та після нього” [4], і виборча чесність лежить в основі демократичних процедур.

Вільні та чесні вибори є основою демократичного процесу. Виборчі зловживання підривають легітимність виборчого процесу, загальну прийнятність результатів виборів та кидають виклик процесу демократизації. Для того, щоб вважати їх чесними, треба легітимізувати, а також реально забезпечити процес контролю. Фахівці зазначають, що доречно рекомендувати з метою забезпечення виборчих процедур, щоб уряду виділити кошти на підтримку кваліфікованих/акредитованих організацій громадянського суспільства у виборчому процесі, щоб допомогти їм відігравати свою важливу роль у процесі демократизації [5].

Окрім того, стандарти чесних виборів потребують розширення доступу до голосування та демократії й усунення бар'єрів для участі. Виборці повинні мати можливість робити свій вибір без втручання та маніпуляцій. Саме тому країни, що декларують себе правовими в сучасному глобалізованому суспільстві, мають вживати заходів для запобігання зловмисному втручання, дезінформації, кібератакам та витокам даних під час виборів.

Цифрове суспільство сучасності створює нові додаткові загрози чесності виборчого процесу, насамперед це ті дії, що можуть спричинити зловживання у віртуальному просторі та стосуватися маніпуляції інформацією, що впливає на виборців, або простіше – одразу незаконно впливати на результати голосування. Вказане стосується захисту мереж та інформаційних систем, пов'язаних з виборами, а також їхніх користувачів, від кіберзагроз, які можуть негативно вплинути на них, порушивши виборчий процес, та виборців (першочергово хакерські атаки або кібератаки).

Загрози дотриманню принципів виборчого процесу стикаються у цифровому суспільстві з проблемами дезінформації, останню треба сприймати як контент, який навмисно поширюють з метою обману чи введення в оману аудиторії для досягнення певних стратегічних, політичних чи економічних цілей. Первинний принцип чесності виборчого процесу водночас суттєво руйнується, оскільки дезінформація сприяє підриву довіри до демократичних інституцій, процесів чи, можливо, виборів загалом або впливає на результати виборів.

Загрозу демократії та виборам створює дезінформація, яка має далекосяжні наслідки для прав людини та демократичних норм у всьому світі. Вона загрожує свободі думки, праву на приватність та праву на демократичну участь, а також ставить під загрозу низку економічних, соціальних та культурних прав. Вона також зменшує ширші показники якості демократії, підриваючи довіру громадян до демократичних інституцій, не лише спотворюючи вільні та чесні вибори, але й розпалюючи цифрове насильство та репресії.

Дезінформація під час виборів підриває довіру до інститутів демократії, розпалюючи хибні негативні переконання щодо чесності виборів, або ж підтримує диктаторів, створюючи хибно позитивні уявлення про них. П. Норріс застерігає, що неправильні уявлення про якість виборів викликають особливе занепокоєння, оскільки будь-які сумніви щодо процедурної справедливості цього інституту, незалежно від того, чи є вони точними, вдаряють по самій суті довіри громадян до їхньої політичної системи, що може мати негативні наслідки для легітимності, стабільності та громадської участі [6].

Продовжують цю думку Марлен Маук та Макс Громпінг, вказуючи, що більшість людей у масовому суспільстві дізнається про політику через опосередковану інформацію, тому вона цілком може вплинути на те, як люди формують переконання щодо чесності виборів. Зокрема, це може

погіршити сукупну точність інформації, доступної людям для оновлення своїх переконань, і загострити тенденції до політично мотивованого пошуку та обробки інформації [7].

Тож міжнародні стандарти, розуміючи загрозу чесності виборчого процесу та результатів виборів, реалізації активного та пасивного виборчого права, розробляють правові, організаційні, політичні та інституційні механізми для забезпечення принципів виборів та їх високих стандартів у сучасному суспільстві віртуального, синергетично-глобалізованого простору. Потрібна комплексна стратегія, яка б захищала виборчі права та виборчі процедури від впливу цифрового суспільства з її проявами кібератак та дезінформації.

У цьому аспекті звернемо увагу на потреби виваженого підходу правового регулювання. Не можна допустити порушення усталених, ефективних, міжнародно-визнаних принципів виборів, але своєю чергою врівноваженою має бути політика щодо персональних даних, авторського права, та, напевно, насамперед права на вільне висловлювання власної думки, особливо політичної. Елізабет Ф. Джадж та Амір М. Корхані вказують, що надмірне регулювання політичних висловлювань може поставити під загрозу політичну участь поінформованого виборця, який своєю чергою залучає та впливає на інших виборців. Політика регулювання дезінформації щодо виборів повинна збалансувати напругу між обмеженням свободи слова та заохоченням виборців до участі в політичному житті через вільний потік інформації [8].

Двоякість полягає в тому, що дезінформація підриває права людини та багато елементів належної демократичної практики, але заходи боротьби з дезінформацією також можуть мати шкідливий вплив на права людини та демократію.

Глобалізація зумовлює зміну всіх соціальних та політичних інститутів, тому не тільки цифровізація суспільної реальності, а низка інших екологічних, економічних, культурно-ідеологічних трансформацій породжує загрози для виборчих прав людини та громадянина.

Вибори часто відбуваються під час надзвичайних ситуацій, таких як пандемії, повені, землетруси та урагани. Для забезпечення чесності виборів науковці іноземної школи права, зокрема Е. Джадж та А. Коргані, закликають уряди, законодавців та органи управління виборчим процесом: досягати політичного консенсусу, враховувати вплив на весь виборчий цикл, залучати до зустрічей широке коло зацікавлених сторін, інвестувати достатні ресурси, проводити оцінку ризиків та уникати пізніх суттєвих змін до виборчого законодавства [9].

Останнє особливо вагомо. Пояснимо свою позицію в тому, що радикальні, особливо стрімкі зміни нормативно-правового регулювання створюють загрозу виборчому процесу, за таких умов сам інститут виборів може делегітимізуватися, оскільки руйнуються демократичні принципи ведення виборчого процесу. Змінюється суспільство, реформується державність, оновлюються можливі засоби та способи реалізації виборчих процедур, модифікуються суміжні конституційні інститути, які мають вплив на виборчі права та інститут виборів, тому досліджуване явище повинно змінюватися відповідно до вимог правової та політичної реальності. Жодним чином виборче право не може бути сталим, так би мовити “закам’янілим” інститутом, проте такі парадигмальні трансформації повинні мати характер виваженості, поступальності, а основне – не порушувати правових, демократичних принципів виборчого процесу.

Найчастіше питання виваженості у досліджуваній сфері позиціонується через пошук балансу між впровадженням електронних виборів та класичною формою реалізації виборчого права.

Здебільшого погодженою є думка експертів виборчого права у тому, що за обставин, коли вибори проблематичні – через недбалість, процедурні проблеми або і те, й інше – цифрові технології розглядаються як рішення, здатне компенсувати слабкість держави та стримувати недбалість з боку політиків і посадовців. Нові технології можуть покращити виборче середовище трьома основними способами: зробивши функціонування виборчої комісії більш надійним та ефективним, зменшивши можливості для маніпуляцій виборами та забезпечивши більшу ясність та прозорість щодо результатів виборів. Виходячи з цього, прихильники нових технологій також очікують, що вони підвищать легітимність процесу, а отже, і легітимність обраного уряду. Технології дають змогу швидко “перестрибнути” до чистіших та достовірніших виборів [10].

Загалом погоджуючись з позицією науковців, які визначають значні позитиви для держави та членів суспільства під час впровадження нових технологій, все ж багато фахівців із застереженням ставляться до активного впровадження електронних виборів у реальну політико-державну практику. Зокрема, М. Ярд влучно розмежовує ефективність виборів від прозорості виборів і стверджує, що хоча технології можуть допомогти досягти обох цілей, вони зазвичай впроваджуються так, що сприяють першій над другою. Створюючи компоненти “чорної скриньки”, які “призводять до ефективнішого розвитку та зайнятості”, нові технології ризикують передати владу “від багатьох” до “рук небагатьох” [11]. Тож можливість маніпуляції у виборчих процедурах, зростання нерівності та прямої чи непрямої дискримінації виборців чи учасників виборчого процесу, загроза вибірковості та “замовності” результатів створює проблеми у сфері дотримання правових принципів виборів.

Продемонструємо цей приклад на практиці. Серед позитивів виборчого електронного процесу більшість науковців та політичних експертів визначає те, що вони здатні підвищити явку виборців та активізувати їхню виборчу активність. Проте реальність державно-правової ситуації в окремій країні демонструє те, що визначені припущення та тези є хибними. Попередні вибори в Нігерії демонстрували постійне зниження участі виборців. Явка на президентських виборах 2023 року становила мізерні 29 відсотків, порівняно з 69 відсотками у 2003 році та 53 відсотками у 2011 році. Недовіра населення до виборчого процесу загалом призвела до того, що апатія виборців досягла рекордних рівнів. Щоб врятувати цю ситуацію, Нігерія впровадила цифрові технології, серед іншого, для підвищення прозорості і чесності виборчого процесу та підвищення довіри населення. Очікувалося, що цифрові технології гарантуватимуть достовірний список виборців і певну надійність процесів акредитації виборців, одночасно забезпечуючи громадськості доступ до результатів у режимі реального часу. Однак технології, застосовані на парламентських виборах 2023 року, виявилися недостатніми для вирішення цих дефіцитів довіри. Окрім численних технічних проблем, які обтяжували технології під час цих виборів, явка виборців була найнижчою в новітній історії цієї держави, а довіра населення до виборчого процесу знизилася ще порівняно з президентськими виборами того ж року [12].

Висновки. Вибори є одним з основних елементів демократії, за допомогою якого окремі особи та політичні партії отримують владу, міжнародно-правова система сформувала усталені правові принципи виборчого процесу, що визначають його прийнятність, законність та легітимізацію результатів. Глобалізоване цифрове суспільство створює додаткові можливості реалізації виборчого права, водночас є загрози для усталених правових принципів виборів.

Загрозу демократії та виборам створює дезінформація, котра має далекосяжні наслідки для прав людини та демократичних норм у всьому світі, загрожує свободі думки, праву на приватність та праву на демократичну участь, а також ставить під загрозу низку економічних, соціальних та культурних прав, зменшує ширші показники якості демократії, підриваючи довіру громадян до демократичних інституцій. Дезінформація під час виборів підриває довіру до інститутів демократії, розпалюючи хибні негативні переконання щодо чесності виборів, або ж підтримує диктаторів, створюючи хибно позитивні уявлення про них. Потрібна комплексна стратегія, яка б захищала виборчі права та виборчі процедури від впливу цифрового суспільства з її проявами кібератак та дезінформації.

Загалом визначаючи значні позитиви для держави та членів суспільства під час впровадження нових технологій, все з погляду політико-правової практики треба із застереженням ставитися до активного впровадження електронних виборів у реалізаційну сферу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Fjelde H., Höglund K. (2021). *Introducing the Deadly Electoral Conflict Dataset (DECO)*. *Journal of Conflict Resolution*. 66(1), 162–185. DOI: <https://doi.org/10.1177/00220027211021620> (Accessed: 24.05.2025).

2. Nwagwu E. J., Uwaechia O. G., Udegbuma K. C., Nnamani R. (2022). **Vote Buying During 2015 And 2019 General Elections: Manifestation and Implications on Democratic Development in Nigeria.** *Cogent Social Sciences*. 2022; 8(1). DOI: <https://doi.org/10.1080/23311886.2021.1995237> (Accessed: 24.05.2025).
3. Mauk M. (2022). **Electoral integrity matters: how the electoral process conditions the relationship between political losing and political trust.** *Quality & Quantity*. 56, 1709–1728. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11135-020-01050-1> (Accessed: 24.05.2025).
4. Norris P. (2014). **Why Electoral Integrity Matters.** Cambridge University Press. P. 21.
5. Onuh P. A., Ike C. C. (2021). **Civil Society Organizations and electoral credibility in Nigeria.** *Africa Review*. No. 11. Retrieved from: https://brill.com/view/journals/bafr/13/2/article-p233_7.xml (Accessed: 24.05.2025).
6. Norris P. (2014). **Why Electoral Integrity Matters.** Cambridge University Press.
7. Mauk M., Grömping M. (2023). **Online disinformation predicts inaccurate beliefs about election fairness among both winners and losers.** *Comparative Political Studies*. 57(6), 965–998. DOI: <https://doi.org/10.1177/00104140231193008> (Accessed: 24.05.2025).
8. Judge E. F., Korhani A. M. (2020). **Disinformation, digital information equality, and electoral integrity.** *Election Law Journal: Rules, Politics, and Policy*. 19(2). Retrieved from: <https://www.liebertpub.com/doi/abs/10.1089/elj.2019.0566> (Accessed: 24.05.2025).
9. James T. (2020). **New development: Running elections during a pandemic.** *Public Money & Management*. 41(1), 65–68. DOI: <https://doi.org/10.1080/09540962.2020.1783084> (Accessed: 24.05.2025).
10. Cheeseman N., Lynch G., Willis J. (2018). **Digital dilemmas: the unintended consequences of election technology.** *Democratization*. 25(8), 1397–1418. DOI: <https://doi.org/10.1080/13510347.2018.1470165> (Accessed: 24.05.2025).
11. Yard M. (2010). **Direct Democracy: Progress and Pitfalls of Election Technology.** *The Amazon Book Review*; Retrieved from: <https://www.ifes.org/publications/direct-democracy-progress-and-pitfalls-election-technology> (Accessed: 24.05.2025).
12. Acheampong M. (2023). **Overpromising and Underdelivering? Digital Technology in Nigeria's Presidential Elections.** SSOAR. Hamburg; 8 p. Retrieved from: <https://www.ssoar.info/ssoar/handle/document/86464> (Accessed: 24.05.2025).

REFERENCES

1. Fjelde, H., Höglund, K. (2021). **Introducing the Deadly Electoral Conflict Dataset (DECO).** *Journal of Conflict Resolution*. 66(1), 162–185. DOI: <https://doi.org/10.1177/00220027211021620> (Accessed: 24.05.2025). [In English].
2. Nwagwu, E. J., Uwaechia, O. G., Udegbuma, K. C., Nnamani, R. (2022). **Vote Buying During 2015 And 2019 General Elections: Manifestation and Implications on Democratic Development in Nigeria.** *Cogent Social Sciences*. 2022; 8(1). DOI: <https://doi.org/10.1080/23311886.2021.1995237> (Accessed: 24.05.2025). [In English].
3. Mauk, M. (2022). **Electoral integrity matters: how the electoral process conditions the relationship between political losing and political trust.** *Quality & Quantity*. 56, 1709–1728. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11135-020-01050-1> (Accessed: 24.05.2025). [In English].
4. Norris, P. (2014). **Why Electoral Integrity Matters.** Cambridge University Press. P. 21.
5. Onuh, P. A., Ike, C. C. (2021). **Civil Society Organizations and electoral credibility in Nigeria.** *Africa Review*. No. 11. Retrieved from: https://brill.com/view/journals/bafr/13/2/article-p233_7.xml (Accessed: 24.05.2025). [In English].
6. Norris, P. (2014). **Why Electoral Integrity Matters.** Cambridge University Press. [In English].
7. Mauk, M., Grömping, M. (2023). **Online disinformation predicts inaccurate beliefs about election fairness among both winners and losers.** *Comparative Political Studies*. 57(6), 965–998. DOI: <https://doi.org/10.1177/00104140231193008> (Accessed: 24.05.2025). [In English].
8. Judge, E. F., Korhani, A. M. (2020). **Disinformation, digital information equality, and electoral integrity.** *Election Law Journal: Rules, Politics, and Policy*. 19(2). Retrieved from: <https://www.liebertpub.com/doi/abs/10.1089/elj.2019.0566> (Accessed: 24.05.2025). [In English].
9. James, T. (2020). **New development: Running elections during a pandemic.** *Public Money & Management*. 41(1), 65–68. DOI: <https://doi.org/10.1080/09540962.2020.1783084> (Accessed: 24.05.2025). [In English].
10. Cheeseman, N., Lynch, G., Willis, J. (2018). **Digital dilemmas: the unintended consequences of election technology.** *Democratization*. 25(8), 1397–1418. DOI: <https://doi.org/10.1080/13510347.2018.1470165> (Accessed: 24.05.2025). [In English].

11. Yard, M. (2010). *Direct Democracy: Progress and Pitfalls of Election Technology*. *The Amazon Book Review*; Retrieved from: <https://www.ifes.org/publications/direct-democracy-progress-and-pitfalls-election-technology> (Accessed: 24.05.2025). [In English].

12. Acheampong, M. (2023). *Overpromising and Underdelivering?* Digital Technology in Nigeria's Presidential Elections. SSOAR. Hamburg; 8 p. Retrieved from: <https://www.ssoar.info/ssoar/handle/document/86464> (Accessed: 24.05.2025). [In English].

Дата надходження статті: 29.05.2025 р.

Ksenia FILIPCHUK

Lviv Polytechnic National University,
Educational and Research Institute of Law,
Psychology and Innovative Education,
Postgraduate student
kseniia.v.filipchuk@lpnu.ua
ORCID: 0009-0000-2493-6901

THREATS TO COMPLIANCE WITH LEGAL PRINCIPLES OF ELECTIONS IN A GLOBALIZED DIGITAL SOCIETY

The article provides a systematic analysis of threats to compliance with legal principles of elections in a globalized digital society.

It is argued that elections are one of the main elements of democracy, through which individuals and political parties gain power, the international legal system has formed established legal principles of the electoral process that determine its acceptability, legality and legitimization of results. The globalized digital society creates additional opportunities for the exercise of electoral rights, along with threats to the established legal principles of elections.

Free and fair elections are the basis of the democratic process. Electoral abuses undermine the legitimacy of the electoral process, the general acceptability of election results and challenge the democratization process. These principles call for expanding access to voting and democracy and removing barriers to participation, which can be achieved by harnessing the potential benefits of a globalized digital society.

The author argues that disinformation poses a threat to democracy and elections, with far-reaching consequences for human rights and democratic norms around the world, threatening freedom of expression, the right to privacy and the right to democratic participation, as well as jeopardizing a range of economic, social and cultural rights, reducing broader indicators of the quality of democracy, undermining citizens' trust in democratic institutions.

Disinformation during elections undermines trust in democratic institutions by fueling false negative beliefs about the integrity of elections, or by supporting dictators by creating false positive perceptions of them. It argues that a comprehensive strategy is needed to protect electoral rights and electoral procedures from the impact of the digital society with its manifestations of cyberattacks and disinformation.

The positions of the scientific community on the appropriateness of using electronic voting tools are considered. The thesis is proved that, in general, while identifying significant positives for the state and members of society when introducing new technologies, from the point of view of political and legal practice, one should be cautious about the active introduction of electronic elections into the implementation sphere.

Keywords: elections, electoral rights, globalized digital society, disinformation, legal regulation, legal principles, legitimacy of government, electronic elections.